

Plan mot diskriminering
och
kränkande behandling

läsåret 2018/2019

Innehållsförteckning

Vision	s.2
Grundsyn	s.2
Planens upprättande	s.2
Delaktighet/Förankring, hur görs planen känd?	s.2
Utvärdering och uppföljning	s.3
Ansvarig?	s.3
Uppföljning/åtgärder av föregående plan	s.3
Främjande arbete	s.5
Insatser	s.5
Förebyggande arbete	s.6
Insatser	s.6
Utreda och åtgärda	s.7
Arbetsgång	s.7
Dokumentation	s.7
Vad säger lagen?	s.8
Definitioner	s.9

Vision

”Stigens Friskola ska ge varje barn och elev möjligheter att i en trygg och stimulerande miljö utvecklas till en kreativ, självständig och tänkande människa som finner glädje i att utveckla kunskap, kompetens och förmågor”

Grundsyn

Uppdraget att motverka kränkande behandling är en del av skolans och förskolans värdegrundsuppdrag. För att nå målen krävs att alla parter är väl medvetna om denna handlingsplan och agerar därefter. Den som väljer att inte se, eller ser men inget gör, är medskyldig till kränkningen. Allt du gör för att stoppa en kränkning har betydelse. Ju snabbare du reagerar och agerar desto större effekt har också din insats.

Alla medarbetare har ansvar för alla barn på skolan och i förskolan och har skyldighet att vara uppmärksam på vad som sker under elevernas skol- och fritidstid och barnens vistelsetid i förskolan. Om vi får kännedom om kränkningar som skett under fritiden och som påverkar elevernas och barnens dagar i skolan, på fritids och förskolan har vi också skyldighet att agera. Vi har en skyldighet att motverka kränkningen och att följa handlingsplanen. Rektor/förskolechef är ytterst ansvarig för upprättande av och allt arbete kring planen.

Alla situationer där kränkningar förekommer är unika, beroende på vilka som är inblandade och hur situationen ser ut. Därför passar inte alltid samma metod eller arbetssätt. Denna handlingsplan är ett stöd i processen kring ett ärende samt lyfter fram några viktiga generella åtgärder som alltid ska beaktas.

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. En person som berättar att hon eller han känner sig kränkt, ledsen, arg, sårad eller skadad ska alltid tas på allvar. Individens subjektiva upplevelse är en viktig utgångspunkt i definitionen av kränkande behandling. Det är inte handlingen i sig som kan definieras som kränkande utan om en handling upplevs som kränkande av den som utsätts. Det bestäms av situationen – vem som kränker, var, när och varför samt hur den som blir utsatt reagerar.

Planens upprättande

Planen revideras varje höst av lärare och rektor/förskolechef och/eller höst av barn/elever och vårdnadshavare. Nästa revidering sker i augusti 2019.

Delaktighet/Förankring, hur görs planen känd?

Vad ska göras?

- Alla barn, elever och vårdnadshavare ska få kännedom om hur planen ser ut och var den finns
- Planen ska hållas uppdaterad under läsåret

Hur och när ska det göras?

- Eleverna informeras om planen och dess innehåll vid skolstart
- Planen diskuteras tillsammans med barnen/eleverna vid samlingar och elevråd
- Planen tas upp och diskuteras på varje föräldramöte
- Planen läggs ut på skolans hemsida

- Genomgång av planen/påminnelser vid APT under året
- Elevvårdskonferens var sjätte vecka
- Vid skolstart skriver arbetslagen effektmål för nov, mars och juni utifrån barn/elevgruppens behov. Vi beskriver åtgärder och hur vi involverar elever och föräldrar
- Trivselsamtal/Elevdialog kring effektmålen sker i november, mars och utvärdering i maj

Utvärdering och uppföljning

Vad? När? Hur?

- Synpunkter och utvärdering av planen sker med pedagoger och rektor/förskolechef samt huvudman vid kompetensutvecklingsdagar i maj/juni
- Genomgång av planen/påminnelser vid APT under året
- Elevvårdskonferens var sjätte vecka

Ansvarig?

- Huvudmannen ansvarar för att verksamheten regelbundet kartlägger och analyserar sin organisation
- Rektor/förskolechef ansvarar för att det finns rutiner för hur man ska utreda, åtgärda och dokumentera om ett barn eller en elev blir utsatt för kränkande behandling. Ansvaret innefattar även att se till att personalen genom kompetensutveckling får ökad kunskap om alla former av kränkande behandling. Rektor/förskolechef ansvarar även för att planen mot diskriminering och kränkande behandling följs upp och utvärderas årligen i samarbete med alla personal
- All personal i verksamheten är ansvariga för att arbeta efter de uppsatta målen för aktuellt läsår samt att förespråka ett främjande arbetssätt.

Uppföljning/åtgärder av föregående plan

Vad gjorde vi läsåret 2017/2018?

- Upprättande av ordningsregler
- Påbörjat arbetet med begreppen främjande och förebyggande i klasserna
- Tematiskt värdegrundsarbete
- Dynamik och socialt samspel
- Dagligt värdegrundsarbete
- Trivsel/trygghetsenkäter – elever

Kartläggning våren 2018

Områden som omfattas av kartläggningen:

Olika former av kränkande behandling, diskriminering, och trakasserier

Kartläggningsmetoder:

- *Observationer – personal*
- *EHT, EVK*
- *Trivsel-/trygghetsenkät – barn/elever*
- *Trivsel-/trygghetsenkät - personal*
- *Föräldraenkät -lämnats ut i digital form*
- *Elevråd*
- *Samrådsgruppmöte – föräldrar*
- *Kartläggning av tillbud*

Resultat och analys:

Främjande/Förebyggande arbete

- Under våren 2018 har ett fortsatt arbete med begreppen främjande/förebyggande bidragit till barnens och elevernas delaktighet och inflytande, vilket har fungerat bra och varit ett givande inslag i verksamheten.. Via samrådsgruppmöten har information kring skolans främjande och förebyggande arbete nått ut till föräldrar.

Värdegrundsarbete

- Verksamhetens personal har lagt stor fokus på det dagliga värdegrundsarbetet och arbetat aktivt med elever och barn, främst genom samtal, gruppövningar och utifrån området tematiska arbeten.

Trivsel- och trygghetsenkäter

- De trivsel-/trygghetsenkäter skolans barn/elever svarat på under våren 2018, har visat att eleverna i verksamheten trivs och till stor del känner sig trygga. Dock har vissa indikationer påvisat att enstaka elever känner sig otrygga vid toalettbesök samt i omklädningsrum.
- Genom de trivselenkäter personalen svarat på, har inga indikationer gällande kränkande behandling, olika former av diskriminering samt trakasserier funnits.

Nyanställning av extra personal

- I dagsläget anser vi inte att behovet av extra personal finns

EHT, EVK

- Regelbundna träffar med Elevhälsoteamet (kurator, specialpedagog och skolsköterska) under våren har varit en del i verksamhetens främjande och förebyggande arbete. Förskolan har inte haft behov av möte med Elevhälsoteamet, Elevvårdskonferenser inom skolan har genomförts med jämna intervaller.

Kränkande behandling och förebyggande åtgärder

- Genom dagliga observationer har verksamhetens personal uppmärksammat dynamiken och det sociala samspelet mellan verksamhetens barn och elever. Då olika former av kränkande behandling mellan barn och/eller elever uppkommit har personal snabbt uppmärksammat detta och vidtagit åtgärder. Genom dessa observationer har dock vissa tendenser uppmärksamrats till att de gemensamt upprättade ordningsreglerna till viss del inte följts, t.ex språkbruk och hur man pratar till varandra. Under kommande läsår 2018/2019 kommer åtgärder vidtas gällande denna aspekt. Vi har under läsåret även lagt fokus på att noggrant dokumentera kränkningar genom tillbudsrapportering.
- En förebyggande insats under läsåret har varit att två till tre ur personalen varit rastvärdar och utomhus samtidigt, samt att dessa uppehållit sig på en sådan position att de kunnat överblicka skolgården och därmed i större omfattning kunnat uppmärksamma om incidenter av olika slag inträffat.

Övrigt

- Under läsåret 2017/2018 har inga tendenser inom områdena diskriminering (kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och funktionshinder) och trakasserier uppmärksammats. Vi har i början av terminen -18 uppmärksammat tendenser till kränkningar inom dessa områden.

Vilka slutsatser drar vi av kartläggningen våren 2018?

- I viss utsträckning av olika former av kränkande behandling förekommit inom verksamheten samt brister i upprättade ordningsregler. Det handlar främst om barnens/elevernas språkbruk och hur man tilltalar varandra.
- Ingen diskriminering eller trakasserier har kartlagts under vårterminen 2018.
- Att aktivt vara två/tre rastvärdar ute samtidigt fungerar som en förbyggande åtgärd
- Analys av enkäter visade att eleverna känner sig trygga på skolan
- Den föräldraenkät som lämnades ut visade att ett högt antal inte kände till "Planen mot diskriminering och kränkande behandling", trots information kring denna vid föräldramöte, protokoll m.m. Behöver nå ut ytterligare
- Positivt att vi har en hög personaltäthet
- Under läsåret har samtlig personal i F-6 deltagit i Elevhälsoteamsmöten med positivt resultat.

Vilka åtgärder ska genomföras läsåret 2018/2019?

- Vi fortsätter med det främjande och förbyggande arbetet inom hela verksamheten.
- Fortsätta arbeta med barnens och elevernas språkbruk och agera då vi hör ett olämpligt vokabulär- nolltolerans. Gäller även övriga kränkningar.
- Diskutera planen med eleverna på elevrådet
- För ökad kännedom bland vårdnadshavare: Informera om "planen" för vårdnadshavare genom mail /fysisk form/ hemsidan/ påminnelser via hembrev och rektorsbrev.
- Fortsatt arbete med att vara tre rastvärdar ute samtidigt.
- Upprätta och omarbeta ordningsregler tillsammans med barnen/eleverna

Främjande arbete

Mål för läsåret 2018/2019

- Skapa tillitsfulla relationer
- Ha ett fortsatt forum för kollegiet där utrymme finns för pedagogiska samtal
- Handledning av Elevhälsoteamet

Insatser

Vad ska göras och när ska det göras?

- Gemensamhetsskapande aktiviteter under läsåret – förskola t.o.m. klass 6
- Samtala med barn och elever om identitet, självförtroende och olikheter, inom områden som kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och funktionshinder.
- Observera om barn eller elever är utsatta genom observationer och eventuellt samråda med elevhälsa (skolan) och specialpedagog (förskolan) – under hela läsåret
- Pedagogiska samtal

Vilka resurser finns avsatta för detta?

- Konferenstid för skolans personal varje vecka
- Elevhälsan kontaktas vid behov
- Förskolan har tillgång till specialpedagog vid behov samt rådgivning via BVC
- Elevvårdskonferenser kontinuerligt under läsåret

Vem är ansvarig?

- Pedagoger och elevhälsan inom skolan (består av rektor/förskolechef, skolkurator, specialpedagog samt skolpsykolog vid behov)
- Pedagoger inom förskolan, rektor/förskolechef, specialpedagog

Hur och när utvärderar vi insatsen?

- Diskussion med barn och elever vid samlingar och elevråd
- Enkäter till elever och vårdnadshavare inom skola/fritids i november
- Enkäter till barn inom förskolan vid varje utvecklingssamtal (sker på våren)
- Enkäter vid behov
- Pedagoger vid kompetensutvecklingsdagar och APT (november, mars och juni)

Förebyggande arbete

Mål

- Minimera riskerna för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- Inget barn eller elev skall ofrivilligt vara eller känna sig ensam vid inomhus-utomhusvistelse
- Tidigt upptäcka om något barn eller elev känner sig ensam, otrygg eller rädd

Insatser

Vad ska göras? När ska det göras?

- Två rastvärdar finns ute varje rast
- Elevenkäter bidrar till tidig upptäckt
- Kontinuerliga samtal med barn/elever och elevhälsoteam inom skola och förskola
- Barn och elever ska ges tillfälle att berätta, gäller inom hela verksamheten

Vilka resurser finns avsatta för detta?

- Rastvärdar prioriteras
- EVK var sjätte vecka eller vid behov
- Tillgång till specialpedagog inom förskolan
- Tid avsätts för pedagog att samtala med barn eller elev

Vem är ansvarig?

- Pedagoger, rastvärdar, rektor/förskolechef och Elevhälsoteamet inom skola och fritids
- Pedagoger, rektor/förskolechef, specialpedagog inom förskolan

Hur och när utvärderar vi insatsen?

- Elevråd F-6 var sjätte vecka
- Analys av genomförda trivselenkäter hos elever, barn och vårdnadshavare
- Elevvårdskonferens var sjätte vecka

Utreda och åtgärda

Rutiner för att utreda och åtgärda

När skolan och förskolan får kännedom om kränkning, diskriminering eller trakasserier som bedöms som allvarlig och/eller långvarig skall en utredning startas. Samtal ska hållas med samtliga inblandade så snart som möjligt, samma dag eller senast dagen efter. Berörd pedagog och om möjligt ytterligare en vuxen utför samtalen och *dokumenterar*.

Ibland kan det vara viktigt att dessa samtal förs omedelbart efter varandra så att barnen/eleverna inte får möjlighet att "prata sig samman". Likaså kan det ibland vara lämpligt att utpekade och utsatta inte sammanförs. Det kan vara lämpligt att de som varit med får rekonstruera händelseförloppet tillsammans i vissa fall. Det är av vikt att pedagogen får en så *allsidig belysning* som möjligt.

- Vårdnadshavare skall informeras till samtliga huvudaktörer
- Dokumentation lämnas till Elevhälsoteamet/specialpedagogen
- Eventuellt åtgärdsprogram
- Elevhälsoteamet gör en bedömning om eventuell anmälan till annan myndighet

Arbetsgång (som skall sitta i klassrummen)

- Berörds pedagog/annan får kännedom. Meddela alltid rektor/förskolechef
- Samtal med den utsatte och andra inblandade – en och en
- Samtal med utpekad och eventuella medlöpare – **en och en. Aldrig samtidigt. I allvarliga fall skall alltid två vuxna delta i samtalen**
- Vårdnadshavare till inblandade informeras alltid
- Uppföljningssamtal inom en vecka med alla – en och en
- Om kränkningen inte upphör kallar rektor till elevkonferens med berörda vårdnadshavare
- Vid allvarlig kränkning kan detta vara första åtgärden
- Elevhälsoteamet kontaktas alltid för råd och/eller anmälan

Dokumentation

Pärmen, som används vid handledningstillfälle med specialpedagogen, garanterar att dokumentation görs och att uppföljning sker. Vid kränkning fylls alltid "Anmälan om kränkning..." i (se bilaga). Detta för att vi skall kunna sammanfatta och ha en överblick över alla händelser i ett större perspektiv.

Personalbarn/ Personalförälder

När personalbarn tas upp på konferenser och i andra elevvårdande ärenden lämnar den som är både pedagog och förälder till barnet rummet. Vidare är att den andra föräldern primärt kommer eller är med på samtal.

Kränkning personal/vuxen mot barn/elev, barn/elev mot barn/elev och personal/vuxen mot personal/vuxen

All personal har skyldighet att kontakta rektor som vidtar åtgärder om någon ur personalen kränker, diskriminerar eller trakasserar barn/elev.

Vad säger lagen?

6 kap. 6 § Skollagen (SFS 2010:800)

Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn/elever.

6 kap. 7 § Skollagen (SFS 2010:800)

Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

6 kap. 8 § Skollagen (SFS 2010:800)

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

6 kap. 10 § Skollagen (SFS 2010:800)

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektor/förskolechef.

Förordning (2006:1083)

En plan mot kränkande behandling enligt 14 a kap 8 § skollagen (1985:1100) ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Diskrimineringslagen

2 kap. 7 § Diskrimineringslagen (2008:567)

Om en utbildningssamordnare får kännedom om att ett barn, en elev... anser sig i samband med verksamheten ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier, är utbildningssamordnaren skyldig att utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserierna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra trakasserier i framtiden.

3 kap. 14 § Diskrimineringslagen (2008:567)

En utbildningssamordnare som bedriver utbildning... enligt skollagen ska inom ramen för denna verksamhet bedriva ett målinriktat arbete för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för de barn, elever...som deltar...verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning.

3 kap. 15 § Diskrimineringslagen (2008:567)

En utbildningssamordnare som bedriver utbildning... enligt skolagen ska vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att något barn eller någon elev som deltar i .. verksamheten utsätts för trakasserier som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, eller för sexuella trakasserier. '

3 kap. 16 § Diskrimineringslagen (2008:567)

En utbildningssamordnare som bedriver utbildning enligt skollagen ska varje år upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att dels främja lika rättigheter och möjligheter för de barn/elever som deltar i verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, dels förebygga och förhindra trakasserier. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som utbildningssamordnaren avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. En redovisning av hur de planerade åtgärder enligt första stycket har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Lgr 2011 kapitel 1 Skolans värdegrund och uppdrag

Lpfö 98 kapitel 1 Förskolans värdegrund och uppdrag

Definitioner

Kränkande behandling kan vara synligt och handfast likväl som dolt och subtilt. Det kan ta sig uttryck i fysiskt verbalt, eller icke-verbalt uppträdande eller bemötande. Det kan utföras via telefon och dator. Nedsättande tillmäten, nedsvärning, förtal, ryktesspridning, förlöjligande, förnedrande tillmälen, utfrysning, hot, slag, knuffar och spridande av texter/bilder är exempel på kränkande handlingar.

Diskriminering äger rum när ett barn eller en elev missgynnas genom särbehandling på grund av någon av de fem diskrimineringsgrunderna; kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och funktionshinder.

Indirekt diskriminering äger rum när ett barn eller en elev missgynnas genom att till synes neutrala bestämmelser eller ordningsregler tillämpas så att de får en i praktiken diskriminerande effekt.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker ett barn eller en elevs värdighet och som har samband med någon av de fem diskrimineringsgrunderna.

Mobbning är en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Sexism är ett negativt betraktelse- eller handlingssätt mot en individ vars könsidentitet och/eller könsuttryck skiljer sig från normen för det som registrerats för personen vid födseln.

Rasism bygger på föreställningen om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns vissa biologiska skillnader mellan folkgrupper. Mot bakgrund av en sådan uppfattning ses vissa folkgrupper som mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

Främlingsfientlighet avser motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristiska.

Homofobi avser motvilja mot eller förakt för homo- eller bisexualitet och homo- eller bisexuella personer.

Annan kränkande behandling är ett uppträdande som, utan att vara trakasserier, kränker en persons värdighet.

